

Základy entomologie

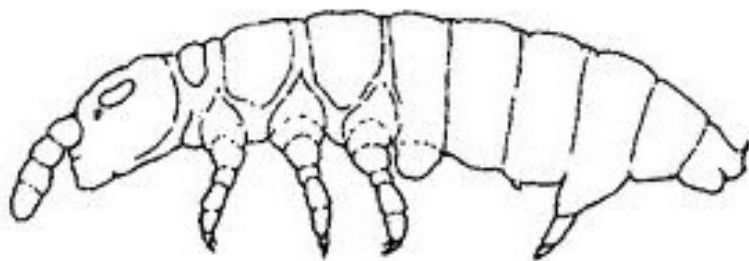
9. cvičení:

Smyslové orgány, receptory
Zvukotvorné orgány

Tykadla - Antennae

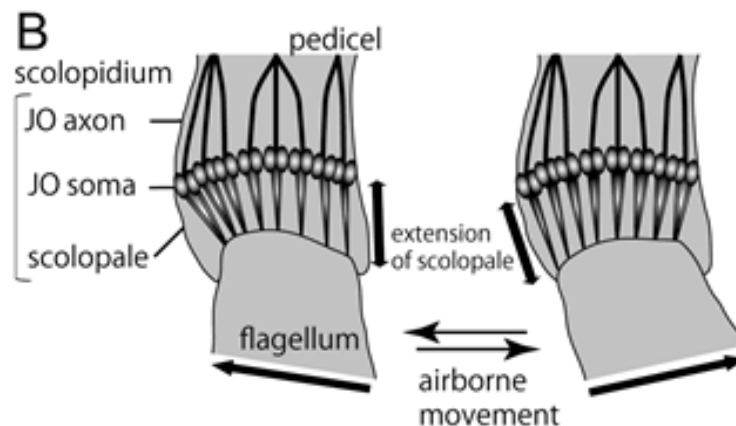
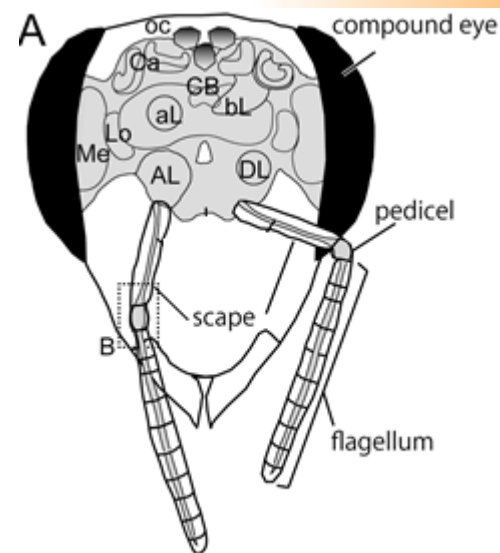
Homonomně článkovaná

- Entognatha (Protura, Collembola, Campodeina, Japygina)
- každý článek se svalovinou

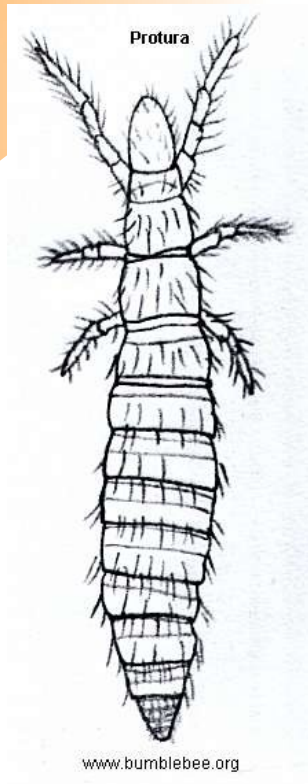
Heteronomně článkovaná

- Ectognatha
- svaly jen v 1. článku (scapus)
- Johnstonův orgán ve 2.(pediculus)

Hmyzenky- Protura (Entognatha)

- tykadla a oči chybí -1. pár končetin natažený dopředu
- pseudoocelus

Antennae

A. moniliformes
(růžencovitá)

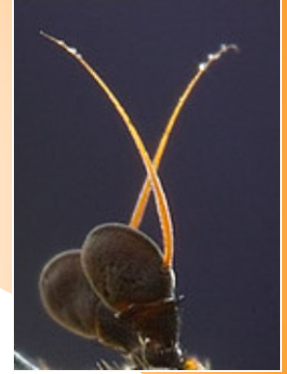
A. filiformes
(nitkovitá)

A. seriiformes
(pilovitá)

A. aristate

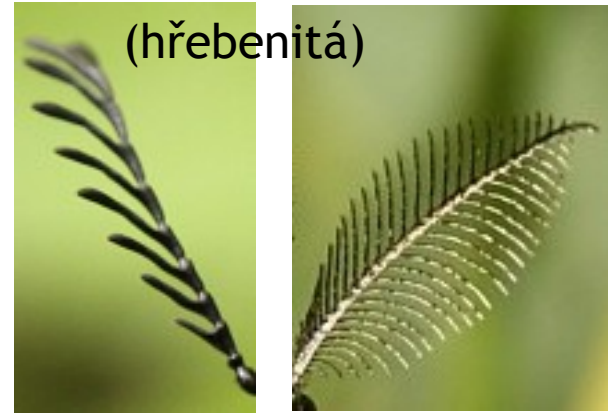
A. rhopaliformes
(kyjovitá)

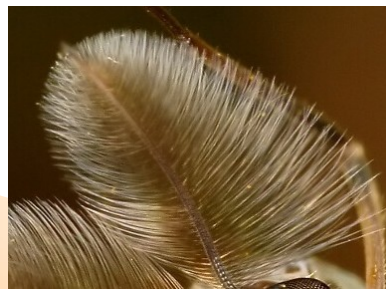
A. geniculates
(paličkovitá, listovitá)

A. pectiniformes
(hřebeníťá)

A. penniformes
(peříčkovitá)

Složené oči - Ocelli compositi

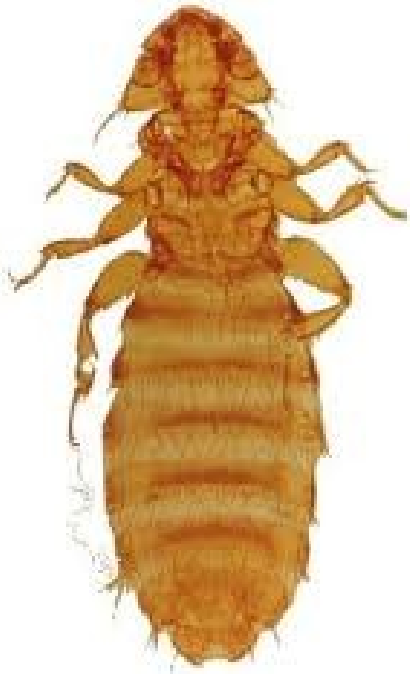

Vírníci - Gyrinidae (Coleoptera)

Bez očí:

Luptouši (Amblycera) > Psocodea
Péřovky (Ischnocera)

Luptouš slepičí
(*Menopon galinae*)

Péřovka holubí
(*Columbicola columbae*)

Ocelli

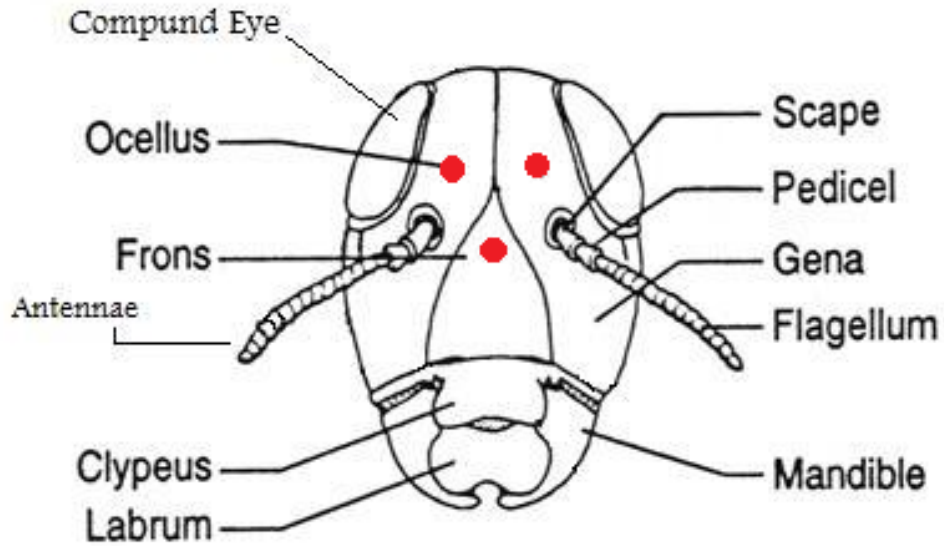
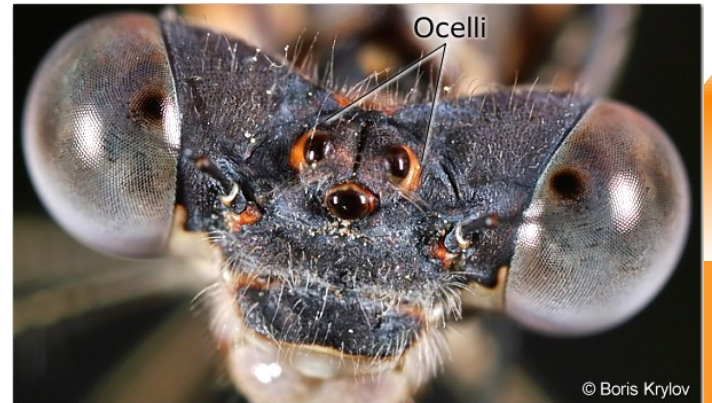
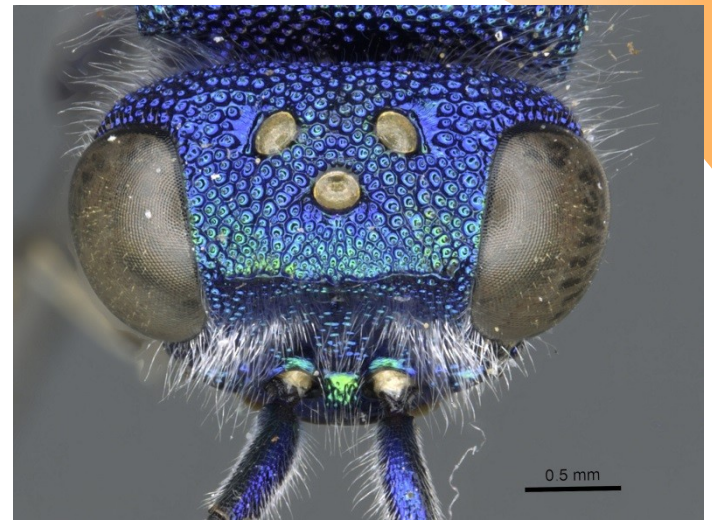

Figure 2.5. Generalized insect head (from Snodgrass 1935).

Výjimky:

Heteroptera - 1-2

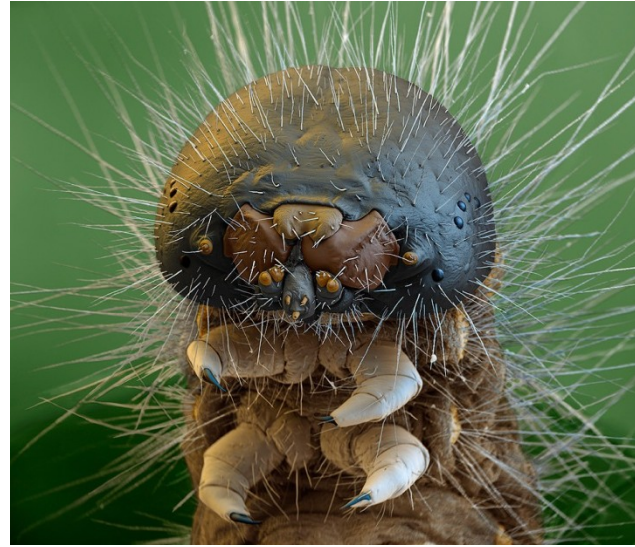

Tettigonoidea - 1

Fulgoromorpha - pod očima

Stemmata

Housenky - 6
(Lepidoptera)

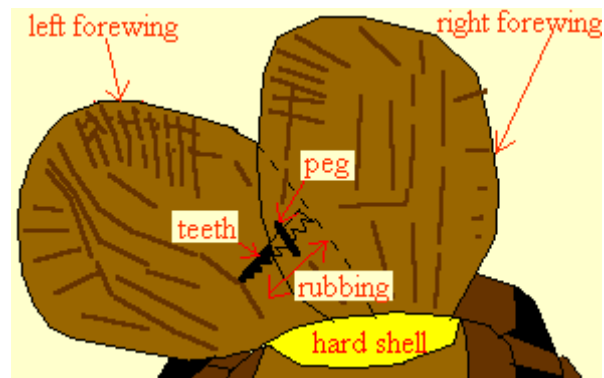
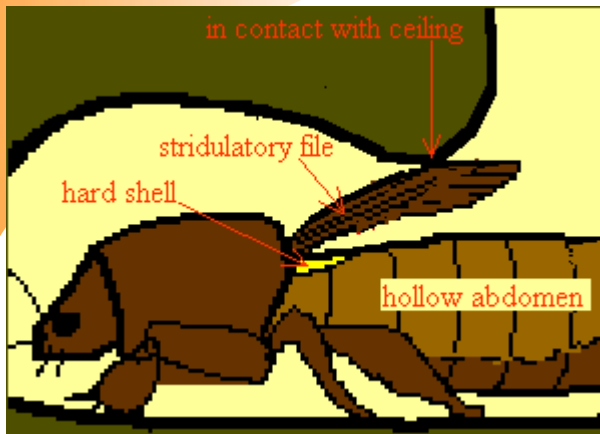
Housenice - 1
(Hymenoptera:
Symphyta)

Stridulace

Ensifera

kobylky (Tettigonoidea) a cvrčci (Grylloidea) - alární stridulace:
hřeben na spodní straně krytek

krtonožky (Gryllotalpidae) - alární + nora

Caelifera

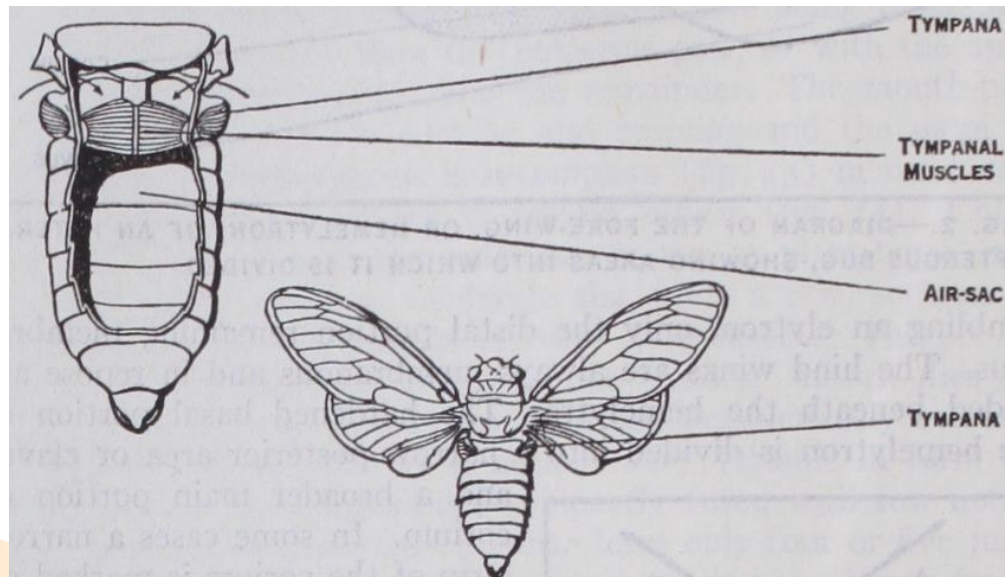
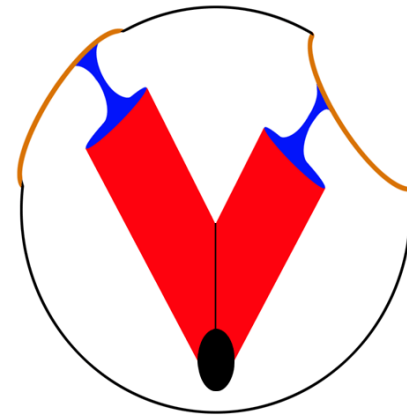
saranče - femoroalární - hřeben i na vnitřní straně 3. páru stehen

marše nemají stridulační orgány

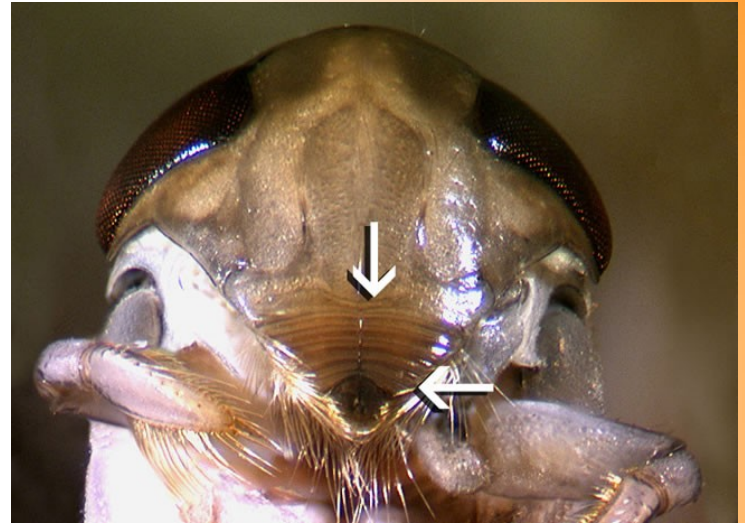

Cikády (Auchenorhyncha: Cicadomorpha: Cicadidae)

- chitinozní destičky na břišní straně báze zadečku, spojeny membránou, na tu nasedá sval, destičky rezonují, zvuk zesilován vzdušným vakem

Corixidae - Klešťanky
(Heteroptera: Nepomorpha)
- hrany tibií o hlavu

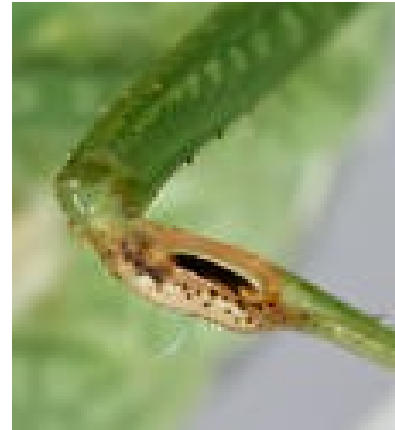
Reduviidae - Zákeřnice
(Heteroptera: Cimicomopra)
- bodcem o předohrud'

Sluchové orgány

Johnstonův orgán

Sieboldův orgán - Ensifera - výdut' na předních tibiích

Caeliera - váček na 1. abdominálním segmentu

Ciccadidae - brvy na zadečku